

19.12.2016 TEKSTI Tero Kiira

Julkaistu kirjoittajan luvalla:

TM-analyysi: Poliisi alkaa sakottaa gps-tekniikkaan pohjautuvan järjestelmän avulla?

Brittiläinen kirjailija George Orwell kirjoitti vuonna 1949 romaanin nimeltä Vuonna 1984. Romaani sijoittuu dystopiaan, Oseania-nimiseen valtioon, jossa oli yksinvaltiainen, jonka nimi on Isoveli. Isoveli valvoo kansalaisten kaikkia liikkeitä.

Orwellin kirjoittamaa romaania on pidetty utopiana – aina näihin päiviin saakka. Mutta onko fiktio sittenkin faktaa lähempänä?

Valtiovarainministeriö esitteli perjantaina omistukseen perustuvan moottoripyörä- ja veneveron. Veron perustelut ovat monessa kohden huvittavia, ja itseään kumoavia. Lainaus esityksestä kertoo, kuinka pihalla esityksen laatijat ovat olleet:

Henkilö- ja pakettiauton autoveroprosentti määräytyy auton ominaishiilidioksidipäästön perusteella, tai jos sitä koskevaa tietoa ei ole käytettävissä, auton kokonaismassaa ja käyttövoimaa vastaavan laskennallisen hiilidioksidipäästön perusteella. Pieni- ja keskipäästöisten autojen veroa alennetaan vaiheittain vuosien 2016 – 2019 alusta tavoitteena vahvistaa autoverotuksen ympäristöohjausta ja uudistaa autokantaa pienipäästöisempään suuntaan.

Moottoripyörien autoveroa ei ole samassa yhteydessä päätetty alentaa. Moottoripyöristä ei ole yleisesti saatavilla vastaavaa ominaishiilidioksidipäästötietoa kuin autoista. Niiden vero on moottorin iskutilavuudesta riippuen 9,8–24 prosenttia verotusarvosta.

Moottoritulavuuden voi kuitenkin karkeasti katsoa heijastavan erikokoisten moottoripyörien polttoaineen kulutusta, millä on suora yhteys ajoneuvon hiilidioksidipäästöihin.

Vuonna 2017 rekisteröitävien moottoripyörien on täytettävä EURO-4-päästädirektiivi. EURO-4-direktiivin mukaisten moottoripyörien mukana tulee COC-todistus, joka kertoo kyseisen pyörän päästöt. Eli tuolta osin lakiehdotuksen teksti on virheellinen.

Ei ole myös mitään tieteellistä näyttöä siitä, että kuutiolavuus korreloisi suoraan polttoainenkulutukseen. Tekniikan Maailman moottoripyörävertailuissa 125-kuutioiset moottoripyörät ovat silloin tällöin vieneet enemmän polttoainetta kuin 1 200-kuutioiset moottoripyörät.

Perussuomalaiset kertoivat vaalilupauksessa pienentävänsä autoveroa. Mitä ilmeisemmin moottoripyöräilijät eivät ole perussuomalaisten suosiossa, sillä veroalen sijaan he esittävät motoristeille 150 euron vuotuista omistusveroa – huolimatta siitä, onko moottoripyörän arvo 500, 15 000 – vai peräti 40 000 euroa. Mikäli moottoripyörää käyttää liikenteessä edes yhden päivän, lankeaa vero maksuun koko kalenterivuodelta.

Mutta miten Orwell ja Vuonna 1984 liittyy tähän kaikkeen? Kun esityksen omistusverosta lukee rivi riviltä lävitse, löytyy sieltä pieni lauseenpätkä, joka on niin motoristien kuin autoilijoiden syytä pistää tukevasti mieleen. Lause kuuluu:

Tulevaisuudessa valvontakeinona saattaisi esimerkiksi olla ajoneuvolaitteiden lähettämän tiedon automaattinen luenta ja tallennus.

Nyt tarkkana. Sana ”saattaisi” on melko epämääräinen. Se kuitenkin mahdollistaa tulevaisuudessa ajoneuvojen etävalvonnan, jonka suorittaminen on helppoa. Ajoneuvon gps lähettää ajoneuvon nopeus- ja paikkatiedon. Vastaavasti karttajärjestelmä tietää, missä gps-lähettimen omaava ajoneuvo liikkuu. Järjestelmä tietää niin ikään paikalla oleva nopeusrajoituksen.

Muutama bitti sinne tai tänne, ja automaattinen sakotusjärjestelmä on valmis. Oliko Orwell väärässä? Se riippuu vain poliitikkojen tulevista päätöksistä.